

بسمه تعالی

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

گروه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

عنوان درس: اقتصاد بهداشت و درمان

پیش نیاز: اصول و مبانی اقتصاد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

مدت تدریس: ۵۱ ساعت

گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

مقدمه:

افزایش بسیار شدید هزینه های درمانی در تمام دنیا، اکثر دولتها و سازمانهای ذیربط را وادار نموده است تا در مورد این امر به تفکر بپردازند و این خدمات را از جنبه اقتصادی مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند. اقتصاد بهداشت قسمتی از اقتصاد عمومی است که در حقیقت تمام مفاهیم اقتصاد عمومی را می توان در رابطه با آن بکارگرفت چون در اقتصاد بهداشت نیز برحسب محدود بودن منابع و تسهیلات (پزشک، پرستار، تخت) مسئله انتخاب (چه تعدادی از منابع برای چه دسته ای از مردم یا برای چه نوع برنامه بهداشتی و درمانی) مطرح است. به همین جهت همان گستردگی و وسعت مباحث اقتصاد عمومی در اقتصاد بهداشت نیز مطرح بوده و بطور کلی اقتصاد بهداشت را می توان بدین ترتیب تعریف کرد: « مطالعه و بررسی کمیت، قیمت و ارزش منابع محدودی که برای بهداشت و درمان اختصاص می یابند و نحوه ترکیب این منابع با هم برای تولید خدماتی معین بطوریکه به بالاترین درجه بهره دهی و کارآئی برسند».

اهداف آموزشی:

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با مفاهیم مختلف اقتصادی همچون تکنیک های مختلف ارزیابی اقتصادی، روش های ارزیابی عملکرد اقتصادی سازمان های بهداشتی و درمانی، ساختار اقتصادی بیمارستان و داروسازی، روش های مختلف تامین مالی نظام های سلامت، مکانیسم های مختلف پرداخت به ارائه کنندگان، مقایسه تطبیقی نظام های مختلف سلامت از دید اقتصادی.

اهداف اختصاصی:

۱. آشنایی با نقش و جایگاه اقتصاد بهداشت و درمان در نظام سلامت
۲. آشنایی با تفاوت ها و مشابهت های بازار سلامت و سایر بازارها
۳. آشنایی با روش های مختلف ارزیابی اقتصادی در سلامت (تکنیک های هزینه - اثربخشی، هزینه- مطلوبیت و...)
۴. آشنایی با روش های مختلف تامین مالی سلامت
۵. آشنایی با مکانیسم های مختلف پرداخت به ارائه کنندگان خدمات بهداشتی و درمانی
۶. آشنایی با ساختار صنعت بیمارستان و داروسازی از دید اقتصادی
۷. آشنایی با اصول و مبانی بیمه و نظام های بیمه سلامت
۸. دلایل نیاز به اصلاحات نظام سلامت
۹. آشنایی با اصول اندازه گیری و ارتقاء کارایی در سلامت
۱۰. آشنایی با مفاهیم عدالت در سلامت
۱۱. آشنایی با نظریه و کاربرد توابع تولید و هزینه در اقتصاد سلامت
۱۲. مقدمه ای بر اقتصاد کلان سلامت و نقش دولت در بازار سلامت
۱۳. مقایسه بین المللی وضعیت سلامت و نظام های سلامت از جنبه اقتصاد بهداشت
۱۴. آشنایی با روش های مختلف مدلسازی اقتصادی در نظام سلامت

اهداف رفتاری:

آشنا شدن دانشجویان با اصول و مبانی اقتصاد و کاربرد آنها در حوزه بهداشت و درمان و بکارگیری این مفاهیم و تکنیک ها در حوزه های مختلف بهداشت و درمان بمنظور استفاده بهینه از منابع محدود نظام سلامت جهت دستیابی به بیشترین کارایی ممکن. بصورت خلاصه:

- استفاده از نظام‌مندی‌های اقتصادی در اموری که به سلامتی مربوط می شود.
- بکارگیری مؤثر و مطلوب منابع (انسانی و مادی) برای تولید و عرضه‌ی مؤثر خدمات بهداشتی، درمانی
- سنجش کارایی
- تامین عدالت در دسترسی به خدمات و توزیع بار مالی

برنامه اجرایی درس اقتصاد بهداشت و درمان:

جلسات	تاریخ وساعت	موضوعات مورد بحث در جلسه
روز اول	۸-۱۲	مفاهیم پایه اقتصاد، اقتصاد خرد، اقتصاد کلان و اقتصاد سلامت
روز دوم	۸-۱۲	تکنیک های مختلف ارزیابی اقتصادی در سلامت
روز سوم	۸-۱۲	عدالت در سلامت
روز چهارم	۸-۱۲	تقاضا برای مراقبت های سلامتی
روز پنجم	۸-۱۲	اصول اندازه گیری و ارتقاء کارایی در سلامت
روز ششم	۸-۱۲	اصول تامین مالی بخش سلامت
روز هفتم	۸-۱۲	بیمه و انواع نظام های بیمه ای
روز هشتم	۸-۱۲	مکانیسم های مختلف پرداخت به ارائه کنندگان سلامت
روز نهم	۸-۱۲	ساختار صنعت بیمارستان و داروسازی
روز دهم	۸-۱۲	اصلاحات نظام سلامت
روز یازدهم	۸-۱۲	مقدمه ای بر اقتصاد کلان سلامت و نقش دولت
روز دوازدهم	۸-۱۲	مقایسه بین المللی وضعیت سلامت و نظام های سلامت

نحوه ارزشیابی پایان دوره:

مشارکت در کلاس و حضور فعال در جلسات (۲۰ درصد نمره)، انجام تکالیف کلاسی و ارائه درسی (۳۰ درصد نمره) و امتحان پایان دوره (۵۰ درصد نمره)

منابع درسی مورد استفاده:

منابع فارسی:

- اقتصاد سلامت تالیف توماس ای گتزن، ترجمه دکتر محمود نکویی مقدم و همکاران، تهران، پارسا، ۱۳۸۷.
- اقتصاد سلامت تالیف دکتر محسن مهر آرا، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۷.
- اقتصاد سلامت تالیف دکتر مجید صباغ کرمانی، انتشارات مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی (سمت)، ۱۳۸۵.
- اقتصاد بهداشت برای کشورهای در حال توسعه، تالیف سوفی ویترو و همکاران، ترجمه دکتر ابولقاسم پوررضا، موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی، ۱۳۸۳.

اصلاحات نظام سلامت:راهنمای عدالت و کارایی، تالیف مارک جی رابرت و همکاران، ترجمه و ویرایش توسط امیر عباس فتاح زاده و همکاران، موسسه فرهنگی ابن سینای بزرگ، ۱۳۸۴.

منابع انگلیسی:

- Health Care Economics, Thomas E. Getzen, 2007, Temple University
- Essentials of health economics, Diane M. Dewar, 2010, University at Albany—State University of New York
- Santerre, RE and SP Neun. (2004) Health Economics: Theories, Insights and Industry Studies, 3d ed. Mason, Ohio: Thomson South-Western.
- Folland, S, Goodman, AC, and M. Stano. (2007) The Economics of Health and Health Care, 5th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson/Prentice Hall.
- Drummond, MF et al. (2005) Economic Evaluations of Health Care Programmes. Oxford: Oxford University Press.